

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Zvláštní škola a Pomocná škola, Ústí nad Orlicí, Lázeňská 206

Lázeňská 206, 562 01 Ústí nad Orlicí

Identifikátor školy: 600 024 814

Termín konání orientační inspekce: 19. - 21. února 2001

Čj.	102 076/01-4033
Signatura	oj5zu202

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální škola pro žáky mentálně postižené funguje v různých podobách již 61 let. V současné době pracuje jako příspěvková organizace s právní subjektivitou (od 1. září 2000). V posledních letech došlo k rozšíření školy o široké spektrum součástí školy, zabezpečující komplex vzdělávání a služeb pro žáky a metodickou pomoc pro jejich rodiče. Škola je umístěna v okrajové části města, přesto dopravně dostupná. Sedmdesátá a osmdesátá léta znamenala pro školu období rekonstrukce a stavby nové budovy, později přístavbu nového pavilonu. V průběhu minulých let vedení školy vybudovalo kvalitní exteriérové sportovní zázemí na školní zahradě. V současné době je materiálně technická úroveň vzhledem k počtu žáků speciální školy vyhovující.

V 10 třídách zvláštní školy je umístěno celkem 98 žáků. Do 4 tříd pomocné školy bylo zařazeno 29 žáků. Funkční přípravný stupeň pomocné školy připravuje celkem 15 žáků na úspěšný vstup do povinné školní docházky. Pracuje jedna třída s rehabilitačním programem pomocné školy - umístěno 5 žáků. Celkový počet žáků školy je 147. Ve školní družině jsou v provozu dvě oddělení a jeden kolektiv tvoří žáci školního klubu. Celkem 21 žáků je ubytováno v internátě školy, jehož provoz je týdenní rodinného typu ve dvou samostatných buňkách. V roce 1993 zahájilo činnost Speciálně pedagogické centrum (dále jen SPC) Kamíněk. Rok 1996 znamenal pro školu ukončení rekonstrukce kuchyně a jídelny. Dnes je stravovací zařízení moderně vybavené a plně funkční pro potřeby školy.

Vzdělávání probíhá v souladu s MŠMT deklarovanými vzdělávacími programy, tj. vzdělávací program zvláštní školy čj. 22 980/97-22 vydaný MŠMT ČR ze dne 20. června 1997 s platností od 1. září 1997 a vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy vydaný MŠMT ČR čj. 24 035/97-22 s platností od 1. září 1997.

Provedená orientační inspekce byla zaměřena na vybrané součásti speciální školy: zvláštní školu a pomocnou školu, celkové hodnocení činnosti kurzu na doplnění vzdělání poskytovaného pomocnou školou a kvalitu řízení školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

1. a 2. stupeň zvláštní školy (1. – 6. ročník)

český jazyk, matematika, přírodověda, pracovní vyučování, řečová výchova

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídala učebnímu plánu vzdělávacího programu zvláštní školy. Členění učiva bylo v souladu s učebními osnovami předmětů, kontinuita výuky byla zajišťována zpracovanými tematickými plány. V hodinách měli vyučující stanoveny přiměřené výukové cíle, které většinou zohledňovaly aktuální stav žáků. Probírané učivo mělo návaznost na předcházející lekce, v hlavních okruzích učiva časově odpovídalo tematickým plánům. V přípravě učitelů na výuku převažovala pečlivá a důsledná činnost, jen u několika vyučujících byla konstatována rutinní práce postrádající hlubší promyšlenost a individuální přípravu pro různé věkové kategorie žáků.

Tři vyučující splňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti. Dvě učitelky mají vysokoškolské pedagogické vzdělání s odborností pro výuku na 2. stupni základní školy, další v tomto roce dokončuje studium speciální pedagogiky na vysoké škole. Jedna pedagožka je absolventkou vyšší odborné školy pedagogické, obor sociální pedagogika – v době inspekce zastupovala za nemocnou třídní učitelku.

Všechny kmenové učebny byly funkčně a účelně zařízeny, některé byly vybaveny novým nábytkem a koberci. Učební pomůcky a didaktická technika byly standardní úrovně, využití názorných pomůcek v hodinách bylo rozdílné. V některých učitelé použili radiomagnetofon, nástěnné obrazy, karty s příklady, časopisy, obrázky rostlin, živočichů a další názorný materiál, v několika hodinách názorné pomůcky použity nebyly, přestože by vytvořily vhodné doplnění a zpestření výuky. Prostředí všech učeben bylo podnětné, výzdoba žákovskými pracemi působila estetickým dojmem. Zařazení relaxačních částí v mnoha hodinách chybělo.

Organizace sledovaných hodin se vyznačovala u jednotlivých vyučujících kvalitativními rozdíly. Některé z nich byly dobře promyšlené, výuka byla řízena účelně se zřetelně stanoveným cílem. Srozumitelné a jasně vedené pokyny učitelů žákům plynule navazovaly v logickém sledu. Vstřícný přístup a stálá individuální pomoc učitelů příznivě ovlivňovaly zájem žáků o výuku. Tito vyučující používali pestré vyučovací metody a zajímavé formy práce, zařazovali činnosti aktivizující. Zdařilé hodiny matematiky se vyznačovaly množstvím zopakovaného

a procvičeného učiva, zařazením úloh praktických a zároveň zajímavých. Učivo geometrické bylo upevňováno pomocí názorného vyučování, byl kladen důraz na osvojení základních poznatků všemi žáky. V kvalitně vedené hodině řečové výchovy byly zařazeny netradiční činnosti s dramatizací a hudební relaxací. V pracovním vyučování se žáci seznamovali s prostředím dílen, při vlastní práci bylo patrné jejich zaujetí a značné úsilí. V organizaci několika dalších hodin se projevil nedostatek, zejména nejasné pokyny s monotónní intonací hlasu, monolog učitelky přinášející minimální aktivní zapojení žáků, nepodnětné, málo aktivizující činnosti po celou vyučovací hodinu. Nejvýraznější pasivita žáků byla patrná v některých hodinách českého jazyka, převažovalo negativní hodnocení práce žáků, chyběla radost z práce a povzbuzování žáků vyučujícími. Vyučovací hodina přírodovědy byla věnována jednotvárnému souhrnnému opakování učiva, probraného od začátku školního roku.

Často byla v hodinách zařazena kvalitní motivace jak vstupní, tak i v průběhu hodin. Místy však byla motivační složka minimální. Občas byly využity příklady z praxe, vlastní zkušenosti žáků a jejich znalosti z jiných předmětů. V některých hodinách bylo ověřováno pochopení učiva, ale v části hodin chybělo využití zpětné vazby s analýzou chyb. Hodnocení žáků nemělo vždy charakter pozitivní motivace, v několika lekcích převažovalo negativní hodnocení žáků. Individuální možnosti žáků, až na výjimky, většina učitelů respektovala.

Komunikace většiny pedagogů se žáky byla založena na vzájemné důvěře, atmosféře spolupráce a pozitivním vztahu k dětem. Mnozí učitelé vystupovali tolerantně a trpělivě. Zvláště v nižších ročnících byly patrné snahy rozvíjet komunikativní dovednosti a vyjadřování žáků. V některých hodinách však nebyla ujasněna pravidla vzájemné komunikace. Část třídních kolektivů byla neukázněná, narušovala plynulý průběh výuky. Bylo zaznamenáno volné vykřikování na učitele, někde byla patrná malá autorita vyučujících.

Celkově byla kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech 1. – 6. ročníku zvláštní školy průměrná.

3. stupeň zvláštní školy (7. - 9. ročník)

matematika, fyzika, pracovní vyučování

Učební plány hospitovaných předmětů odpovídaly deklarovanému plánu zvláštní školy. Tematické plány učitelů vycházely z platného vzdělávacího programu, vyučujícími sledovaných předmětů byly naplňovány. Zajišťují kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky.

Zhlédnuté hodiny matematiky byly vedeny pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro speciální školství. Ve způsobu vedení pedagogického procesu byly zjištěny výrazné rozdíly

vyplývající z odlišného vytváření výchovně vzdělávacího prostředí. Na jedné straně to byla motivační komunikace vyučujících se žáky vytvářející klidnou a přitom pracovní atmosféru se vzájemným respektem. V jiné hodině se příliš hlasitý projev učitele podílel na zablokování aktivity žáků. Obdobně tomu bylo s využíváním didaktických forem a metod práce. V jedné z hospitovaných hodin pestrost a rozmanitost výuky odpovídala náročnosti učiva a byla přitom uplatňována v souvislosti s rozumovými schopnostmi žáků. V další hodině absentovala jak motivace žáků, tak i vhodné využití vizuálních vjemů žáků (názorné pomůcky, nákresy na tabuli apod.). Kontrasty byly i v efektivitě využití vyučovacího času. Často učitelé prováděli orientační opakování učiva probraného v uplynulých hodinách.

Při těchto činnostech žáci často prokázali, že předepsané učivo v základním pojetí zvládlí a získané vědomosti dovedou aplikovat. Známkování výkonu žáků se v žádné ze sledovaných hodin nevyskytlo.

Jedna z hospitovaných hodin fyziky byla vyučována pedagogem bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost neměla zásadní vliv na kvalitu výuky, byla učitelem zčásti kompenzována kvalitní přípravou na vyučovací jednotku. Výuka fyziky probíhala v kmenových třídách. Kabinet přírodovědných předmětů obsahuje dostatečné množství pomůcek k realizaci vzdělávacího programu školy, avšak jejich využití v hodinách bylo nedostatečné. Chybějící motivace žáků názornými pomůckami, experimentálními pokusy i chybějící vysvětlení významu cizích slov vytvořily spíše negativní postoj žáků k předmětu. Jeden z vyučujících žáky neúměrně zahlcoval příliš odbornými termíny, další měl problémy s vlastním profesním vyjadřováním. V hodinách byly místy uváděny příklady z praxe a využíváno zkušeností žáků. V závěru hodin učitelé svým monologem, bez spolupráce se žáky, shrnuli učivo. Hodnocení výkonu žáků nebylo prováděno.

V pracovním vyučování byly zhlédnuty hodiny práce se dřevem, s textilem a příprava pokrmů. Až na jednu výjimku vyučující splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. I zde však nenaplnění této podmínky nemělo na kvalitu výuku podstatný vliv. Školní dílny pro výuku dílenských prací jsou prostorné, zařízené pracovními stoly s nastavitelnou výškou svěráků. Splňují požadavky pro manuální práci žáků. Pracovní nářadí nebylo v dostačujícím množství (pro všechny žáky nevyšlo jednotné), bylo však ve stavu vyhovujícím podmínkám bezpečnosti práce. Nedostatečné byly zásoby pracovního materiálu potřebného k výuce, materiál není zabezpečován s dostatečným předstihem. Při vlastní výuce nebyli žáci důkladně seznámeni s technickým výkresem výrobku (přestože byl k dispozici) a s technologií výroby předmětu, který měli vyrábět. Vyučující dbal, aby žáci získávali správné pracovní návyky a udržovali v čistotě své pracovní místo.

V hospitované vyučovací jednotce práce s textilem byla systematicky rozvíjena jemná motorika žákyň. Procvičovaly základní ruční stehy, byl u nich pěstován smysl pro estetické vnímání, rozvíjeny některé volní vlastnosti. Vyučující vhodně využívala volného časového prostoru ke komunikaci se žákyněmi. Přitom rozvíjela a kultivovala osobnost žákyň a kladně působila na některé jejich názory. Pro předmět práce s textilem je škola vybavena dostačujícím množstvím potřebného materiálu a pracovními pomůckami.

Příprava pokrmů je vyučována v prostorné a velmi dobře vybavené cvičné kuchyni. V hospitovaných hodinách se žáci učili využívat moderní techniku v domácnosti, rozšiřovali si poznatky ze zásad zdravé výživy a prvků správného stolování. Učitelky vytvářely žákům prostor pro samostatnost, smysl pro kooperaci a vzájemnou toleranci. Při přípravě pokrmů byla dodržena správná technologie, dbáno na hygienu a bezpečnost při práci. Rozdělení na menší pracovní skupiny přineslo vyšší efektivitu práce. Část vyučovací jednotky byla vedena ve větších skupinách žáků, což někteří z nich zneužili a chovali se neukázněně.

Ve všech hodinách bylo zřejmé, že většina žáků vnímá předmět pozitivně. Vyučující usilovali o

to, aby výsledný výrobek přinesl žákům pocit spokojenosti z vykonané práce. Skutečnost, že málokterý ze žáků měl v hodinách pracovní vyučování odpovídající pracovní oděv, snižovala úroveň přístupu žáků ke stanoveným povinnostem a rovněž signalizovala málo důsledné vedení žáků učiteli. V průběhu inspekce se žáci k sobě i k dospělým chovali většinou ohleduplně a slušně. Vzájemná pomoc mezi spolužáky byla zjevná.

Vzdělávání v předmětech matematika, fyzika a pracovní vyučování zvláštní školy mělo negativa a pozitiva téměř v rovnováze. Kvalita vzdělávání byla průměrná.

Pomocná škola, přípravný stupeň pomocné školy, rehabilitační třída pomocné školy čtení, věcné učení, rozumová výchova, psaní, smyslová výchova

Hodnocení bylo provedeno na základě hospitační činnosti, vyhodnocení podmínek výuky, analýzy povinné dokumentace a na základě rozhovorů s vyučujícími a vedením školy.

Činnost tříd pomocné školy naplňuje platný vzdělávací program. V desetileté pomocné škole je zastoupen nižší, střední a vyšší stupeň. Dále pracují tři třídy přípravného stupně pomocné školy, jejichž činnost umožňuje většině dětí úspěšný start do povinné školní docházky v pomocné škole. Dle potřeby setrvávají v přípravném stupni jeden až tři roky. Dvě tyto třídy jsou elokovaně umístěné přímo v Ústavu sociální péče v Žampachu. Dále je zřízena jedna třída pro těžce zdravotně postižené děti. Tento malý kolektiv je připravován na vstup do pomocné školy dle experimentálně ověřovaného rehabilitačního programu pomocné školy (vyhlášeno MŠMT ČR). Všechny navštívené třídy jsou optimálně naplněné (4 - 7 žáků) v souladu s dikcí platné právní normy s ohledem na míru a hloubku zdravotního postižení dětí a žáků.

Personálně je pomocná škola obsazena převážně méně zkušenými, mladými vyučujícími. K úplnému naplnění kvalifikačních podmínek pro výuku většina z nich teprve směřuje dálkovým studiem, případně aktivní snahou další vzdělávání zahájit. U těžce postižených dětí je začleněna osobní asistence.

Učitelky disponují standardně obsažným fondem vhodných speciálních pomůcek a učebního materiálu. Některé situace ve vzdělávání postrádaly žádoucí využití audiovizuální didaktické techniky k větší stimulaci žáků ke školní práci. Třídy byly vyzdobeny esteticky i cíleně účelově, ale ne vždy se dařilo dispoziční materiál vhodně začlenit do vzdělávacího procesu. Místy jsou ve třídách umístěny statické prvky bez možnosti praktického uplatnění. Zázemí tříd obsahuje širokou škálu herních předmětů, stavebnic apod. pro nutné relaxační úseky výuky. Rovněž drobného obrázkového materiálu se ve třídách nachází dostatek. Prostor tříd je většinou dostačující a vyhovující. Podmínky výuky umožňovaly uplatnění psychohygienických zásad. Odpočinkové pasáže byly do jednotlivých hodin vřazovány pouze některými vyučujícími.

Organizační pokyny učitelek byly většinou jasně a srozumitelně sdělované, dle potřeby několikrát opakované, přiměřené hloubce mentálního postižení žáků. Avšak ve výuce často převládal monolog vyučujících, absentoval prostor pro individuální aktivitu dětí, která má svá výrazná specifika. Pestrost metod a forem práce jako jedna z hlavních podmínek úspěšné výuky těžce mentálně postižených žáků nebyla zcela naplněna. Pouze organizačně velmi dobře vedená hodina psaní se vyznačovala střídáním vhodných forem práce, zařazením relaxačních a simulačních vstupů, výraznou pozitivní motivací žáků a příkladným mluveným projevem vyučujících. V hodinách byli žáci ukázněni v rámci svých psychosomatických možností. V méně efektivních částech hodin byla zřejmá rostoucí nekázeň některých žáků, zjevně chybějící koncentrace ke školní práci v oblasti získávání trivia a základních samoobslužných úkonů. Tento stav byl důsledkem místy chybné metodické práce vyučujících.

Žáci byli často průběžně odměňováni pochvalami a povzbuzením k další činnosti. Hodnocení chování a výkonu žáků mělo převážně motivační charakter slovně vyjádřený.

Na vzájemnou komunikaci mezi vyučujícími a žáky měl značný vliv momentální zájem žáků o výuku a jejich zdravotní stav. Lze konstatovat, že se pouze částečně dařilo rozvíjet základní komunikativní dovednosti žáků. Vztah vyučujících k žákům byl vstřícný a většinou přiměřeně důvěrný. Místy se téměř nepodařilo vhodným, profesionálně adekvátním způsobem, i nonverbálním, navázat se žákem pracovní kontakt, umožňující vzájemnou kooperaci.

Kvalita vzdělávání v pomocné škole byla celkově ještě průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky, motivace žáků a jejich hodnocení, interakce a vzájemná komunikace byly celkově hodnoceny jako velmi dobré. Podmínky výuky, tj. personální, materiální a psychohygienické, organizace vyučování, používané formy a metody práce byly průměrné.

Kvalita vzdělávání byla ve svém souhrnu průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Současná ředitelka zastává vedoucí funkci od roku 1996. Vypracovala dosažitelné koncepční záměry školy, respektující potřeby a zájmy zdravotně či sociálně handicapovaných dětí a žáků. V koncepčním dokumentu je věnována náležitá pozornost zajištění adekvátního prostředí postiženým dětem včetně bezbariérových náležitostí pro imobilní žáky. Sociální integrace žáků vyžadující speciální péči, zlepšování činnosti školy, prezentace na veřejnosti, bohaté zájmové a sportovní aktivity a prohlubování spolupráce s rodiči žáků a zainteresovanými subjekty je další stěžejní koncepční oblastí. Záměry se daří postupně naplňovat.

Školní rok se řídí zpracovaným plánem práce s uvedením organizačního zajištění jednotlivých aktivit. Výuka je vedena na základě vyučujícími sestavených tematických plánů učiva. Individuální výchovně vzdělávací plány u některých žáků předloženy nebyly. Učební plány jsou dodržovány. Každoročně škola pořádá sportovní, kulturně poznávací a další akce. Finančně je dle možností tato činnost podporována získanými sponzorskými dary. Aktivně se žáci školy účastní sportovních i jiných soutěží i celorepublikového charakteru a zpravidla je jejich reprezentace školy velmi úspěšná, obsazují čelní místa. Minimální preventivní program se daří naplňovat především již zmíněnou mimoškolní činností. Tento dokument je administrativně příliš obecný bez inovačních zásahů.

Pravidelnou činností pořádanou školou jsou aktivity zavedených zájmových kroužků: sborový zpěv, zdravotní tělesná výchova, sportovní kroužek, logopedická péče a německý jazyk. V průměru dochází do kroužku 10 dětí.

Organizační struktura školy je vymezena organizačním řádem, organizační schéma dosud není vypracováno. Širší vedení školy není prozatím ustanoveno, k pracovním poradám vedení nejsou zpravidla zváni zástupci jednotlivých součástí školy. Ředitelka školy jmenovala svou zástupkyni, jejichž působení ve funkci je již víceleté. V dalších součástech školy, tj. školní družina a školní klub, internát, SPC Kamínek a školní jídelna byli jmenováni do svých funkcí vedoucí pracovníci. Doposud nebyla vypracována pracovní náplň vedoucí SPC.

Zasedání pedagogické rady se koná pětkrát za školní rok. Předmětem jednání jsou nejenom prospěch a chování žáků, ale rovněž informace a pokyny z oblasti organizační, řídicí a speciálně pedagogické. Informace pracovníkům školy jsou předávány dle závažnosti

neprodleně ústní formou nebo vyvěšením. Orientační kontrolou povinné dokumentace školy bylo konstatováno její řádné vedení s dílčími rezervami v úrovni záznamů jednotlivých vyučujících, např. místy neúplné, případně chybné záznamy v třídních výkazech, přepisované údaje a nižší vypovídající hodnota záznamů učiva v třídních knihách. Rozvržení vyučovacích hodin je v převážné většině příznivé pro efektivitu výchovně vzdělávacího procesu. V časovém rozvržení výuky byla zaznamenána nepřipustně krátká přestávka 5 minut mezi 5. a 6. vyučovací hodinou (viz protokol). Osobní dokumentace žáků je řádně vedena a zabezpečena před eventuelním zneužitím. Škola prezentuje svoje různorodé aktivity na veřejnosti. Vycházejí články v regionálním tisku, je pořádáno vystoupení žáků pro širokou veřejnost, školní výstava v rámci dne otevřených dveří a další zajímavé akce. U příležitosti 60. výročí školy bylo vydáno CD album.

V organizování a práci SPC byly na základě kontrolní činnosti konstatovány časté nedostatky. Spíše chaotické vedení pracoviště je příčinou komplikovaně vedené a místy nepřehledné dokumentace. Vedoucí centra uvedla, že mají ke dni 1. září 2000 elokované pracoviště v Žamberku, toto však ke dni inspekce vůbec nenavštívila, kontrolu neprovedla.

Spolupráce školy s rodiči je dle vedených záznamů třídních učitelů průběžná. Daří se zvyšovat účast rodičovské veřejnosti na třídních schůzkách a školních akcích. Výroční zpráva poskytuje adekvátní informace o škole za uplynulý školní rok a o hospodaření školy za rok 1999.

Řízení školy se v hlavních rysech opírá o plánování a kontrolu jednotlivých činností školy. Pedagogickým pracovníkům je umožněno uplatnění iniciativy a tvořivosti ve prospěch zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu. Vedení školy podporuje další vzdělávání a odborný růst jednotlivých členů pedagogického sboru. Během školního roku dochází k využívání nabízených vzdělávacích aktivit akreditovaných středisek v Ústí nad Orlicí, Pardubicích, Hradci Králové, Praze i jinde.

Ředitelka školy má vytvořený systém morálního a hmotného stimuluování pracovníků. Jsou sestavena kritéria přidělování osobního ohodnocení, případně udělování mimořádných odměn. Vnitřní platový předpis upravuje přiznání těchto nenárokových složek platu.

V organizační struktuře školy funguje vnitřní kontrolní systém. Je zpracován obecnější plán kontrol výchovně vzdělávacího procesu pro stávající školní rok, obsahující hospitační činnost a kontrolu dokumentace. Četnost hospitací (ředitelka a její zástupkyně) je vcelku přiměřená, umožňující průběžné hodnocení pedagogických pracovníků. Provozní zaměstnanci jsou kontrolováni ředitelkou školy. Výsledky kontrolní činnosti jsou většinou s pracovníky projednávány a v případě negativních zjištění jsou přijímána opatření. Výrazný nedostatek byl zjištěn v SPC, neboť jeho vedoucí nedoložila žádnou kontrolní činnost svých podřízených. Vedení školy neprokázalo kontrolní činnost v SPC. V povinné a jiné dokumentaci školy často absentuje datum vyhotovení a autorství dokumentu.

V roce 1997 provedl Školský úřad v Ústí n. Orlicí ve škole finanční kontrolu.

Dle ředitelkou školy předloženého protokolu nebyly zjištěny žádné závažnější nedostatky.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita, rozsah a účelnost plánování činnosti školy včetně koncepčních záměrů jsou administrativně velmi dobře zpracovány a naplňovány. V oblasti organizování činnosti školy a kontrolních mechanismů byla konstatována pozitivní i četná negativní, hodnoceno ještě průměrně. Informační systémy školy jsou velmi dobré úrovně, jakož i vedení a motivování pracovníků. Celkově je kvalita řízení školy ještě velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Kurz k doplnění vzdělání poskytovaného pomocnou školou

Kurz byl zřízen k 1. září 1996 podle tehdy platného metodického pokynu MŠMT ČR čj. 18371/96. Od roku 1997 se činnost řídí metodickým pokynem MŠMT ČR čj. 19096/97-24.

1. Údaje o žácích

Ve školním roce 1996/97 bylo zařazeno celkem 6 žáků. Kurz dokončil jeden žák, ostatní v docházce pokračovali. Ve školním roce 1997/98 bylo vzděláváno opět 6 žáků, přičemž 5 žáků kurz úspěšně absolvovalo. Třetí rok trvání kurzu, tj. školní rok 1998/99, bylo do kurzu zařazeno 6 žáků, ukončili pouze 2 žáci. V následujícím školním roce 1999/2000 bylo připravováno celkem 7 žáků, z nichž 4 úspěšně zvládli dané požadavky. Letošní školní rok 2000/2001 dochází do kurzu 6 žáků, z toho 3 žáci 1. rokem, 2 žáci 2. rokem a 1 žák setrvává v kurzu již 3. rokem. Zpravidla všichni žáci, kteří kurz ukončili, pokračují ve vzdělávání v Praktické škole s jednoletou přípravou, která je součástí Odborného učiliště v Žamberku.

Do kurzu jsou zařazováni převážně svěřenci Ústavu sociální péče (dále jen ÚSP) v Žampachu, okres Ústí nad Orlicí (letošní školní rok jsou všichni žáci z ústavní výchovy). Výjimečně navštěvovali kurz žáci žijící v rodinném prostředí.

Do kurzu jsou zařazováni jedinci postižení těžší mentální retardací, kteří v minulosti chodili do pomocné, případně zvláštní školy, ale nedokončili ji, neboť byli osvobozeni od povinné školní docházky. Jejich současný stav jim umožňuje doplnění vzdělání na úrovni pomocné školy a otevírá se jim integrační cesta dále se vzdělávat ve výše zmíněném typu speciální školy a lépe se uplatnit svou soběstačností ve společnosti.

V letošním školním roce je nejstaršímu žákovi 35 let a nejmladšímu 22 let. Jejich průměrný věk je 28 let. Jedná se o čtyři muže a dvě ženy.

2. Personální zabezpečení výuky

Od doby zřízení kurzu vedl výuku jeden speciální pedagog, zkušený pedagogický pracovník, který několik let školu v minulosti řídil. Vzhledem k jeho odchodu do důchodu k 1. lednu 2001 byla tato personální záležitost prozatím řešena důchodkyní s 35 lety praxe v základním a speciálním školství. Je pedagogicky a odborně způsobilá pro 1. stupeň základního školství, podmínku studia speciální pedagogiky nenaplnňuje.

3. Materiální zabezpečení výuky

Výuka je situována do klubové místnosti internátu školy. Jedná se o esteticky dobře působící prostornou místnost, avšak pro vyučování méně vhodnou. Žáci jsou umístěni v nestandardní pozici, čelem k sobě u obdélníkového seskupení stolů. Materiálně technické zázemí školy je plně k dispozici pořádanému kurzu. Frekventované využití učebnic a pracovních listů pro pomocné školy z nakladatelství Septima tvoří základní fond. Vhodně je tato řada dle potřeby doplňována tituly z nakladatelství Atlas, Parta, Grafie a další včetně výpravných publikací, encyklopedií, atlasů atd. Pro šikovnější frekventanty kurzu je využívána sada učebnic pro zvláštní školy.

4. Organizace, formy a metody

Minimální délka kurzu je jeden rok. Někteří žáci setrvávají v kurzu až tři školní roky. Zařazení žáci jsou schopni samostatně docházet do školy. Svěřenci ÚSP sami dojíždějí autobusem ze Žampachu do Ústí nad Orlicí a zpět. V tomto školním roce byly určeny výukovými dny úterý a čtvrtek, vždy po 3 vyučovacích hodinách. V celkové týdenní dotaci

6 vyučovacích hodin jsou zařazeny předměty čtení, psaní, počty a věcné učení. Zvolená kolektivní forma vzdělávání odpovídá duševním i fyzickým schopnostem frekventantů. Obsah

výuky rámcově koresponduje ve zvolených předmětech s akreditovaným vzdělávacím programem pomocné školy čj. 24 035/97-22. Vyučující sestavila pro žáky jednoduché individuální výchovně vzdělávací programy, obsahující, co má žák zvládnout. Jsou funkční, je do nich zapisováno, k jakému pozitivnímu posunu žakovských dovedností došlo.

V rámci inspekční činnosti byla uskutečněna hospitace v hodinách čtení a psaní. Výuka byla dobře organizačně plánovaná. Probíhala na základě řízeného rozhovoru se žáky, výrazně byl kladen důraz na spojení teoretických dovedností s praktickým životem. Názorných pomůcek nebylo příliš využito, přestože by obohatily výuku mentálně postižených. Většinou vhodným způsobem byla střídána činnost kolektivní a dle možností samostatná. V úsecích psaní byl každý žák individuálně veden a pozitivně motivován ke kvalitnímu výkonu v rámci svých možností. Úroveň psaného projevu žáků je velmi rozdílná, závislá na úrovni jemné motoriky žáků. Klasifikace je řádně vedena, převažují kladná hodnocení jako stimul žádoucího vztahu žáků ke škole. Učitelka usilovala o vytvoření příjemné pracovní atmosféry, což se jí z větší části dařilo naplnit. Ve vzájemné komunikaci mezi žáky převažovaly prvky tolerance a důvěry, ale i určité rivality a zdravého sebevědomí, že jsou žáky školy.

5. Vedení dokumentace, dodržování obecně závazných právních předpisů

Škola pořádá kurz na základě pověření Školským úřadem v Ústí nad Orlicí, dokument čj. Mik/57/99. Uchazeči jsou přihlašováni do kurzu prostřednictvím ředitele ÚSP, případně svými zákonnými zástupci. Vedení školy eviduje tyto dokumenty, rovněž jsou archivovány kopie vysvědčení frekventantů. Je používán předepsaný formulář vysvědčení SEVT 49 220 0.

Práce v kurzu je dokladována v třídní knize, jsou zachyceny případné absence žáků. Je vedena osobní dokumentace žáků, zakládány záznamy z odborných vyšetření. Uložené protokoly o komisionálních závěrečných zkouškách vypovídají o požadovaném rozsahu trivia a o hodnocení jednotlivých absolventů. Průběh závěrečné zkoušky byl shledán v souladu s dikcí metodického pokynu MŠMT ČR čj. 19 096/97-24.

Ve sledované oblasti pořádaného kurzu byla konstatována převaha pozitivních zjištění. Kurz pro doplnění vzdělání poskytovaného pomocnou školou má již tradici, je jediným tohoto typu ve svém okrese. Jeho činnost je na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 11. srpna 2000 pod čj. 25 062/2000-21
- Zřizovací listina vydaná ŠÚ v Ústí n. Orlicí dne 26. června 2000 pod čj. HE/1183/00
- Vzdělávací program zvláštní školy čj. 22 980/97-22 vydaný MŠMT ČR ze dne 20. června 1997 s platností od 1. září 1997
- Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy vydaný MŠMT ČR čj. 24 035/97-22 s platností od 1. září 1997
- Výkaz o speciální škole podle stavu k 30. září 2000
- Výkaz o speciálně pedagogickém centru podle stavu k 31. prosinci 2000
- Statut SPC vydaný ŠÚ v Ústí n. Orlicí dne 22. listopadu 1999 pod čj. HE/1735/99
- Výhledový plán 2000 - 2001 SPC Kamínek
- Vnitřní řád SPC Kamínek

- Přehled integrovaných dětí a žáků Speciálně pedagogickým centrem Kamínek
- Koncepce ZvŠ a PŠ pro školní rok 2000/2001
- Hlavní úkoly ve školním roce 2000/2001
- Pověření - kurz pro doplnění vzdělání poskytovaného pomocnou školou, vydaný ŠÚ Ústí nad Orlicí dne 15. ledna 1999 pod čj. Mik/57/99
- Zpráva o kurzu k doplnění vzdělání poskytovaného pomocnou školou pro Výzkumný ústav pedagogický v Praze ze dne 25. května 2000
- Zápis o závěrečné zkoušce na ukončení kurzu k doplnění vzdělání na úrovni pomocné školy ze dne 21. června 2000
- Kopie vysvědčení z kurzu na doplnění vzdělání poskytovaného pomocnou školou
- Tématické plány učiva hospitovaných předmětů
- Rozvrhy vyučovacích hodin pro školní rok 2000/2001
- Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy hospitovaných tříd pro školní rok 2000/2001
- Osobní dokumentace zdravotně postižených žáků (výběr)
- Záznamy z pedagogických rad
- Školní řád pro školní rok 2000/2001
- Vnitřní řád školy
- Organizační řád ze dne 4. září 2000
- Personální dokumentace (doklady o vzdělání pedagogických pracovníků)
- Minimální preventivní program
- Zájmové kroužky pro školní rok 2000/2001 - přehled
- Plán hospitací
- Záznamy z hospitací prováděných vedením školy
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000, o hospodaření školy za kalendářní rok 1999
- Inspekční zpráva čj. O-10-05/9697-83 z 12. března 1997

ZÁVĚR

Zvláštní škola a Pomocná škola v Ústí nad Orlicí představuje v dnešní podobě komplex speciálních výchovných a vzdělávacích služeb pro handicapované děti a žáky. Svým rozsahem je v rámci okresu ojedinělá. Vzhledem ke zjištěné průměrné úrovni vzdělávání a některým dílčím rezervám v řízení školy je ve svém souhrnu její úroveň hodnocena již jako průměrná.

Ve srovnání se zjištěními inspekční činnosti v roce 1997 lze konstatovat, že doporučení ke zlepšení činnosti školy byla z velké zčásti akceptována, zejména v administrativní oblasti řízení školy.

V rámci provedené orientační inspekce nebyla sledována efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Škodová	Mgr. Eva Škodová v. r.
Členové týmu	PaedDr. Marta Hunalová	PaedDr. Marta Hunalová v. r.
	Mgr. Vladimír Tomek	Mgr. Vladimír Tomek v. r.

V Pardubicích dne 19. března 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. dubna 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Hana Kapounová	Mgr. Hana Kapounová v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
OÚ, referát školství - zřizovatel	2001-04-27	102 179/01-4033
Rada školy	Není zřízena.	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány.